

KARDELEN

MART 2022
SAYI - 2

Yiğitler İlk ve Ortaokulu Aylık Dergisi

KARDELEN

YİĞİTLER İLK VE ORTAOKULU AYLIK OKUL DERGİSİ

YAZAR
KOMİSYON

GÖRSEL YÖNETMEN
Ahmet ESER

YAYIN HAZIRLIK
Ahmet ESER

DİZGİ-GRAFİK
Ahmet ESER

MART 2022

Copyright © Yiğitler İlk ve Ortaokulu

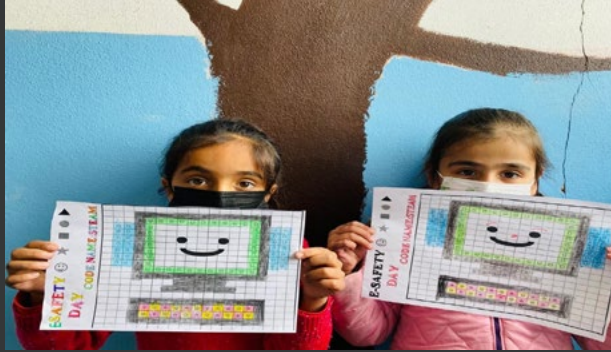
Bu derginin her türlü yayın hakkı Yiğitler İlk ve Ortaokulu'na aittir.
Bu derginin baskısından 5846 ve 2936 "Fikir ve Sanat Eserleri Yasası"
hükümleri gereğince kaynak gösterilerek bile olsa alıntı yapılamaz,
herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, genel ağ ve diğer elektronik
ortamlarda yayımlanamaz.

Yiğitler İlk ve Ortaokulu öğrencilerinin emekleriyle hazırlanan bu
dergi ücretsiz olarak yayınlanmıştır. Para ile satılamaz.

İÇİNDEKİLER

Okulumuzdan Haberler.....	4-5
Çocuklarda Sağlıklı Beslenme.....	6-7
Yiğitler Köyü Tanıtımı.....	8
Yiğitler'den Kareler.....	9
Sıfırın Keşfi ve Tarihsel Gelişimi.....	10
Geçmişten Günümüze Aydınlatma Araçları.....	11
Mehmet Akif Ersoy Hayatı.....	12-13
18 Mart Çanakkale Zaferi.....	14
Nasreddin Hoca Kimdir?.....	15
Şiir Köşesi.....	16
Bunları Biliyor Muydunuz?.....	17
Dünyadan Işık Festivalleri.....	18-19
Bilime Yön Veren 12 Müslüman Bilim İnsanı	20-21
Spor Nedir?.....	22-23
Eğlence.....	24-25

OKULUMUZDAN HABERLER

Yiğitler İlkokulu 2/A sınıfında Güvenli İnternet Günü kapsamında öğrencilerin kodlama mantığını anlamaları ve farkındalık oluşturmak amacıyla sınıf öğretmeni Kadriye Şimşek rehberliğinde Bilgisayarsız Kodlama Etkinliği gerçekleştirildi.

Yiğitler İlk ve Ortaokulu'nda 01-07 Mart Deprem Haftası kapsamında eş zamanlı yapılan deprem ve tahliye tatbikatını gerçekleştirdik.

Ortaokulumuz Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi öğretmeni Sibel Memiş tarafından düzenlenen Yahya Kemal Beyatlı'nın Akıncılar Şiiri'ni en güzel okuma yarışmasını 6/B sınıfından Şeval Bilek kazandı. 6/C sınıfından Yağmur Ayar ikinci olurken 5/C sınıfından Züleyha Gültekin üçüncü oldu. Öğrencilerimizi tebrik ediyoruz.

OKULUMUZDAN HABERLER

Yiğitler Ortaokulu'nda okulumuz İngilizce öğretmenleri Canan Çalışkan ve Merve Düzarduç tarafından düzenlenen tablet ödüllü kelime yarışması sona erdi. Yarışmayı 5/C sınıfından Medine Bület, 6/B sınıfından Hümeysra Önalın, 7/C sınıfından Mert Şam ve 8/C sınıfından Fatih Gençay kazandılar. Yarışmacı tüm öğrencilerimizi tebrik ediyor ve şampiyonlarımıza başarılarının devamını diliyoruz.

"Sahne sizin." sloganıyla yola çıkan okulumuz Türkçe öğretmeni Cuma Bozan, Yiğitler Ortaokulu öğrencilerini tiyatro gösterisine hazırlıyor.

Yiğitler Ortaokulu öğrencilerimiz Karlıova'da düzenlenen koşu organizasyonuna katıldılar.

Çocuklarda Sağlıklı Beslenmenin Önemi

Çocuklar, sağlıklı ve dengeli bir beslenme ile güçlü bir bağışıklık sistemine sahip olduğunda hastalıklardan korunabilir. Çocuklarda sağlıklı beslenme bebeklikten itibaren sağlıklı büyüyebilmeleri için en önemli etkidir.

Öğün Atlanmamalı

Öğün atlamamak sağlıklı beslenmenin en önemli kurallarındandır. Özellikle sabah kahvaltısı çocuklarda en önemli öğündür. Kahvaltıda yumurta, peynir, zeytin, yeşillik, mevsimine göre salatalık, domates gibi besinler olmalıdır. Kahvaltı yapmadan okula giden çocuklarda okul başarısının düşük olduğu görülmektedir.

Yetersiz Beslenme Çocukta Nelere Yol Açar?

- İyi beslenemeyen çocuklar çabuk ve sık hastalanır.
- Kemikleri düzgün ve sağlam gelişmez.
- Dişleri düzgün çıkmaz ve çabuk çürür.
- Zihin gelişimi yavaş olur ve öğrenme gücünü çekerler.
- Çabuk yorulur, durgun, dikkatsiz ve aşırı sinirli olurlar.
- Kansızlık, zafiyet gibi sağlık sorunları olabilir.
- Eğri ve kısa kemik yapısına sahip olurlar.
- Kızamık, menenjit, sarılık gibi hastalıklar sağlıklı beslenmeyen çocukları daha fazla etkiler.

Çocuk Her Gün Neler Yemelidir?

Çocuk her gün, mümkünse her öğün, her yiyecek grubundan yemelidir. Yani;

- Sebze ve meyve
- Süt ve süt mamulleri
- Et ve benzeri yiyecekler
- Tahıl ve nişastalı besinlerden bir yiyecek.

Çocuklar İçin Sağlıklı Ve Dengeli Beslenme Önerileri

- Çocuklara kahvaltı alışkanlığı mutlaka kazandırılmalı.
- Her öğünde 4 temel besin grubunda (süt ve süt ürünleri, et ve et ürünleri, meyve ve sebzeler, tahıl grubu) yer alan yiyecekler tüketilmeli.
- Günde en az 2 su bardağı süt içme alışkanlığı edinilmeli.
- Günde en az 5 porsiyon sebze-meyve tüketilmeli.
- Çay, gazlı içecekler yerine taze sıkılmış meyve suları, süt veya ayran tercih edilmeli.
- Çocuklar okul çevresinde açıkta satılan, besleyici değeri düşük ve sağlıksız besinleri tüketmemeleri konusunda bilinçlendirilmeli.
- Yemek konusunda çocuklarla inatlaşmamalı, acıktığında yeterli ve dengeli beslenmesi sağlanmalı.
- Okullarında yemek çıkmayan çocukların evden beslenme çantası götürmesine özen gösterilmeli ve beslenme çantalarının her gün iyice temizlenmesi gereklidir.
- Çocukların boy uzunlukları ile ağırlıklarına dikkat edilmeli ve takip edilmeli.
- Günde 8-10 bardak sıvı tüketilmeli.
- Temiz ve mikropsuz besinler tüketilmeli, çiğ sebze ve meyveler bol su ile yıkanmadan yenilmemeli, açıkta satılan besinler tüketilmemeli.
- Çocuklara yemeklerden önce ve sonra mutlaka el yıkama alışkanlığı kazandırılmalıdır.

YİĞİTLER KÖYÜ TANITIMI

Yiğitler Köyü, bir köy için devasa sayılabilecek nüfusuyla Karlıova'nın en büyük köyüdür. En son nüfus sayımında köyün nüfusu 2000 olarak kayıtlara geçmiştir. Ancak köy dışında yaşayanlarla birlikte nüfusun 3000'i geçebileceğini söyleyebiliriz. Tabii ki bu sayıya köyden göç ederek İstanbul'da ve diğer illerde yaşayan 120'yi aşkın hane de dahildir. Ayrıca birçok köyün ulaşımı Yiğitler'den geçiyor. Bu durum köyün sürekli kalabalık olmasını sağlıyor. Bingöl-Karlıova karayolunun Adaklı tarafına düşen köyün ulaşımı, Halifan mevkiinden ayrılarak Devecik üzerinden sağlanmaktadır. Doğusunda Devecik, batısında Aşağı Yağmurlu ve güneyinde Kızılağaç'ın olduğu köyün kuzeyi Kartal Dağları'yla çevrilmiştir. Köy geniş bir yerleşim alanına yayılmıştır. Yiğitler Köyü'nün, Mezracık, Çatak, Mezra Gulavin ve Mezra Meheke olmak üzere dört mezrası vardır. Mezra Meheke'de bulunan Hope Çeşmesi buz gibi suyu ile bilinir. Ayrıca Veba Çeşmesi de, mezraya ayrı bir güzellik katmıştır. Mezrecik, Zuhur adı ile anılan kayalık derin vadileri ile bilinen mezramızdır. Zuhur'da çok verimli ceviz ağaçları bulunmakta ve Devecik'te çok lezzetli balıklar yaşamaktadır. 15-20 hanesi olan mezranın, yaylası da vardır. Köyün üçüncü mezrası olan Çatak; biri Sevik'ten, diğeri Yiğitlerin içinden akıp gelen iki çayın tam ortasına kurulmuştur. Mezranın hemen aşağısında, bu çayların birleştiği yerde balık avlanabilmektedir. 20-30 hanelik olan Çatak mezrası, bir doğa harikasıdır. Bir yaylası da bulunan mezra, Yiğitler Köyü'nün Karacehennem ile sınırını oluşturmaktadır. Köyümüzün son mezrası ise, 10-15 hanelik olan mezra Gulavindir. Yapılan araştırmalara göre köyün tarihi Harzemşahlara dayanmaktadır. Köy, Harzemşahlar döneminde de büyük bir yerleşim yeri idi. Köyün yukarısında bulunan büyük kale bu söylenenleri doğrulamaktadır. Bu kale, aynı zamanda bölgede büyük bir medeniyetin bulunduğu da ispatıdır. Tarihe baktığımızda Harzemşahların 1097-1231 yılları arasında hüküm sürdüklerini görmekteyiz. Halkın geçim kaynağı hayvancılık ve bir ölçüde tarıma dayanır. Koyun, keçi, sığır beslenir. Canlı hayvan, tereyağı, peynir, yün ve yapağı satılır. Buğday, arpa, çavdar üretilir. Klora Sir (Sarımsaklı Kömbe) ve Tutmaç Çorbası, meşhur yemeklerimizdendir.

YİĞİTLER'DEN KARELER

Fotoğraflar için sınıf öğretmenimiz Kadriye Şimşek'e teşekkür ederiz.

SIFIRIN KEŞFİ VE TARİHSEL GELİŞİMİ

Sıfır; matematik, fizik, kimya ve mühendislik gibi alanların temelini oluşturan çok özel bir rakam. Özellikle matematikçilerin parlayan yıldızı olan bu sayının, dünya tarihini değiştirdiğini söylesek abartmış olmayız. Hayatımızda sıfır sayısı olmasaydı belki de pozitif bilimlerde bu denli bir gelişme yaşanmayacaktı. Bilim insanları doğru tanımlar yapamayacak ve sorular cevapsız kalacaktı. Sıfır bizim için bir mihenk taşıdır ve sayı doğrusu üzerinde sıfırın sağında ya da solunda bulunması dolayısıyla sayıları pozitif ya da negatif olarak adlandırılır. Gelin şimdi sıfırın kronolojik gelişimini inceleyelim:

M.Ö. 3000 yılları : Eski Mısırlılar, onluk sistemi bilmediklerinden, sıfır anlamını ifade eden bir sembol (işaret) kullanmamışlardır.

M.Ö. 700-500 yılları : Mezopotamyalılar, sadece astronomi metinlerinde, sıfır anlamına gelecek, özel bir işareti sürekli olarak kullanmışlardır.

M.S. 2. yüzyıl : Eski Yunan'da, Batlamyos'un astronomi metinlerinde, Yunan alfabesinde görülen, içi boş anlamını ifade eden "0" şeklinde bir harf kullanmışlardır. Ancak, matematiklerinde, bu harfi (işareti) kullanmadıklarını, kaynaklar açık olarak belirtmektedir.

M.S. 400 yılları : Hint kültüründe hiçlik, korku ve endişelerden arınmanın bir yolu olarak görülüyordu. Bu nedenle hiçliği bir sembolle ifade ettiler. Hintliler; devamlılık ve yaşam döngüsü anlamında düşündükleri için sıfırı yuvarlak bir şekilde tasarladılar. Böylelikle, ilk defa bugünkü ifadeyle sıfır anlamına gelen "0" ve "." şeklinde işaret görülmeye başlamıştır.

M.S. 632 : Eski Hint alimi Brahmagupta'nın astronomi ile ilgili olan Siddhanta adlı eserinde, dokuz ayrı ve sıfır rakamı ile hesap yapmayı gösteren kaideler belirtilmiştir.

M.S. 830 : İslam Dünyasının önde gelen matematik alimi Harezmi tarafından, dokuz ayrı rakam dahil sıfır rakamı ile birlikte aritmetik işlemlerin nasıl yapılacağı açık olarak gösterilmiştir.

M.S. 1100 yılları : Avrupa matematik dünyasında, yaygın olarak kullanılmaya başlar.

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE AYDINLATMA ARAÇLARI

Ateşin kullanılmaya başlanmasından sonra pişmiş topraktan kandiller yapılmaya başlandı. Bilinen en eski örnekleri M.Ö. 3000'li yıllara ait olan kandillerde yakıt olarak hayvansal ya da sıvı yağlar kullanılıyordu.

M.Ö. 3000'li yıllardan sonra kullanıldığı bilinen bir başka aydınlatma aracı ise mumdur. Mumu elde etmek için katı haldeki hayvansal yağ ve parafin gibi yavaş yanan maddeler eritilmiştir.

Gaz lambası 9. yüzyılda icat edilen ve içine koyulan gaz yağının bir fitil yardımıyla yakıldığı aydınlatma aracıdır.

1800'lerin başında, içinden elektrik akımı geçen platin bir şeridin akkor hale geldiği, yani ışık yaydığı gözlemlenmişti. İlk akkor ampul bu bilgiden yola çıkarak icat edildi. Akkor ampullerin içinde tungsten adı verilen metalden yapılmış bir tel bulunmaktadır.

1920'lerde yaygınlaşmaya başlayan floresan ampullerin içinde argon ve cıva buharı bulunuyor. İçerisinden elektrik geçirildiğinde bu gazlar mor ve ötesi ışınım yaymaktadırlar.

1920'lerde elektrik devrelerinde kullanılan diyotların, üzerinden akım geçtiğinde ışık yaydığı keşfedildi. Bu keşiften uzun bir süre sonra diyotların ışık kaynağı olarak kullanılabileceğinin farkına varılmıştır.

1873-1936

MEHMET AKİF ERSOY

Mehmet Akif Ersoy, 20 Aralık 1873 tarihinde İstanbul'da dünyaya geldi. Annesi Buhara'dan Anadolu'ya göç etmiş bir ailenin kızı Emine Şerif Hanım; babası ise Kosova doğumlu, Fatih Cami hocalarından Mehmet Tahir Efendi'dir. Babası ona doğduğu tarihi ifade eden "Ragîf" adını verdi. Fakat ismini telaffuz etmekte zorlanan annesinin ona "Akif" diye seslenmesi üzerine zamanla bu ismi benimsedi. Yüksek öğrenimini Halkalı Baytar Mektebi'nde gören Mehmet Akif, okulu birincilikle bitirdi. Halkalı Ziraat Mektebi'nde kompozisyon dersleri, üniversitede ise edebiyat dersleri verdi. 1898 yılında İsmet Hanım ile evlendi. Evliliğin ardından yazmaya devam eden Ersoy'un Maarif Dergisi ve Resimli Gazete'de şiirleriyle birlikte Arapça, Fransızca ve Farsça'dan çeviri yaptığı yazıları yayımlandı. Baytarlığa başladığı ilk yıllarda bile mesleğinden çok şairliği ile tanınan Mehmet Akif, öğretmenlik hayatına 1906'da Halkalı Baytar Mektebi'nde "Kitâbet-i Resmîye" (resmî yazışma usulü) dersi hocalığı ile başladı. İkinci Meşrutiyet'in ilanı ile birlikte halkı uyandırmak ve İslam birliğini sağlamak amacıyla Sırat-ı Müstakim ve Sebil'ür-Reşat isimli dergilerde din, şiir ve edebiyat içerikli yazılar yazdı. Daha sonra Sırat-ı Müstakim dergisinin başyazarı oldu.

Burdur Mebusu olarak Birinci Büyük Millet Meclisi'ne seçilen Ersoy, 1921'de Ankara **Taceddin Dergahı**'na yerleşti. Marş yarışmasına para ödülü verileceği için katılmak istemeyen şair, Milli Eğitim Bakanı Hamdullah Suphi Bey'in ricası ve arkadaşı Hasan Basri Bey'in teşvikiyle ikna olarak yazmaya başladı. Mehmet Akif Ersoy'un İstiklal Marşı, 17 Şubat günü Sırat-ı Müstakim ve Hakimiyet-i Milliye'de yayımlandı. Hamdullah Suphi Bey tarafından Meclis'te okunup ayakta dinlenen İstiklal Marşı, **12 Mart 1921**'de "Milli Marş" olarak kabul edildi. Ersoy, ödül olarak verilen 500 lirayı hayır kurumuna bağışladı. Şiirlerini 7 kitaptan oluşan "Safahat" adlı eserinde toplayan Ersoy, İstiklal Marşı'nı Türk milletine armağan ettiği için Safahat eserine koymamıştır. 27 Aralık 1936 tarihinde İstanbul'da, Beyoğlu'ndaki Mısır Apartmanı'nda vefat eden Ersoy, Edirnekapı Şehitliği'nde yatmaktadır.

Tüm Eserleri

Safahat (1911), Süleymaniye Kürsüsünde (1912), Hakkın Sesleri (1913), Fatih Kürsüsünde (1914), Hatıralar (1917), Asım (1924), Gölgeler (1933)

*İstiklâl marşımızdır
Sabretti milletimiz
Teşekkür ederiz
İstiklâl Marşı'nı yazana
Kutlayalım bu günü
Laleler açtı istiklâlle
Akif yazdı bu şiiri
Layık olsun milletine diye*

*Mehmet Akif Ersoy'un
Altın değerindeki şiiri
Rahatlattı tüm milleti
Şiir zannederiz ama
Işıktır ülkemi aydınlatan*

18 MART ÇANAKKALE ZAFERİ

Ülkemizde takvim yaprakları 18 Mart'ı gösterdiğinde Çanakkale Zaferi ve Şehitleri Anma Günü'nü kutlarız. Bu tarih, Birinci Dünya Savaşı'nda 18 Mart 1915 tarihinde kazanılan destansı savaşın simgesidir. Vatanın bütünlüğünün korunup cumhuriyetimizin kurulmasında önemli bir yere sahiptir. Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'nda kazandığı tek cephe olması sebebiyle de Kurtuluş Savaşı için umut olmuştur.

Savaşın Gelişimi

İtilaf Devletlerinin amacı Osmanlı İmparatorluğu'nun başkenti olan İstanbul'u almak daha sonra İstanbul ve Çanakkale boğazlarının kontrolünü ele geçirmektir. Aynı zamanda Rusya ile erzak tedarik ve askeri ikmal yolunu da açmak isteyen İtilaf Devletleri, İttifak Devletlerini zayıflatmak için ilk önce Çanakkale Boğazı'nı seçti. Çanakkale'yi alamayan İtilaf Devletleri geri çekilmek zorunda kaldı. Bu muharebeler sırasında her iki taraf da çok büyük kayıplar verdi. Avrupa Devletleri, Anadolu'yu ve Osmanlı Devleti'nden kalan diğer bütün toprakları ele geçirmek amacıyla hem karadan hem denizden taaruzla geçti. Hem dünya hem Türk tarihinde dönüm noktalığı niteliği olan Çanakkale Savaşı, hem karada hem denizde İtilaf Devletleri'nin başarısızlığı ile sonuçlandı. **Çanakkale Savaşı'nı kazanabilmek için ülkenin her yerindeki yaşı fark etmeksizin neredeyse bütün erkekler cephelere gitti. Bu nedenle Çanakkale Savaşı döneminde ülkedeki okullar neredeyse hiç mezun veremedi.** Milletimiz bu savaşta beş yüz bin evladını şehit verdi.

Mukaddes vatan toprakları için, canlarını seve seve vererek; bir ulusun kaderini değiştiren, vatanımızı, istiklalimizi, sarsılmaz imanları, eşsiz cesaretlerine borçlu olduğumuz, aziz şehitlerimiz, dünyada eşi benzeri olmayan bir destan yazmıştır. Çanakkale Zaferi'nin, özellikle genç nesillere iyi anlatılması, ecdadımıza ve şehitlerimize bir borcumuz olduğu gibi, geleceğimizin de teminatıdır.

NASREDDİN HOCA KİMDİR?

Yaşadığı dönem, doğduğu ve öldüğü tarihler kesin olarak bilinmemektedir. Kaynaklarda yer alan bilgilere göre Nasreddin Hoca Sivrihisar'ın Hortu Köyü'nde 605 (1208) yılında doğdu. Köyün imamı olan babası Abdullah Efendi'den sonra bu görevi kendisi üstlendi. Ardından Akşehir'e göç etti, burada kadılık yaptı. Türbesi 683 (1284) yılında vefat ettiği Akşehir'de bulunmaktadır. Nasrettin Hoca'nın değeri, yaşadığı olaylarla değil, gerek kendisinin, gerek halkın onun ağzından söylediği gülmecelerdeki anlam, yergi ve alay öğelerinin inceliğiyle ölçülür. Onun olduğu ileri sürülen gülmecelerin incelenmesinden, bunlarda geçen sözcüklerin açıklanışından anlaşıldığına göre o, belli bir dönemin değil Anadolu halkının yaşama biçimini, güldürü öğesini, alay ve eğlenme türünü, övgü ve yergi becerisini dile getirmiştir. Nasrettin Hoca, insanlara doğru yolu gösteren, iyilikleri bildiren, doğruya sevk eden ve kötülüklerden sakındıran bir veli idi. Bu işi yaparken tabiatı icabı kendisine has bir yol tutmuştur. Böylece hakkın anlatılması ve cemiyetteki bozuk yönlerin düzeltilmesi için, meseleyi halkın anlayacağı bir dil ve üslup ile gayet manidar latifeler halinde kısa ve öz olarak dile getirmiştir. Latifeleri hikmet ve ibret dolu birer atasözü gibidir. Bu bakımdan adına uydurulan edep dışı ve nükteden uzak bir takım fıkraların onunla ilgisi yoktur. Manidar latifeleri önce yakın çevresinde şifahi olarak dilden dile dolaşmış, sonraları gitgide yayılmış ve zamanla bir takım değişikliğe uğramıştır. Bu sebeple onun olmayan bir takım bayağı fıkralar da ona mal edilerek anlatılmıştır. Fıkralarının çoğunda sıradan insanlar gibi tarlasında, bağında çalışır, ormana odun kesmeye gider, zaman zaman şehre iner. Bahsi geçen mekânlar Akşehir, Konya ve Sivrihisar'dadır. Hocanın bazen bir bilge kişi, bazen kadı, tabip ve elçi kişiliğine büründüğü görülür.

ŞİİR KÖŞESİ

HAYAT

Sonu belli olmayan
Bir yoldur hayat
Önüne ne zaman
Neyin çıkacağını bilemezsin

Bazen bir şeyler alır
Götürür senden tutamazsın
Bazen de hayatın getirdiklerinden
Kaçmak ister ama kaçamazsın

Böyledir hayat
Bir türlü anlayamazsın
Ve bir gerçek vardır,
Acıyı tutmadan mutluluğu bulamazsın

Ronay AÜ 7/C Sınıfı

ÖĞRETMENİM

Sen benim öğretmenim
Temiz yürekli kalbin
Sabah okula geldiğimde
İyi ki varsın öğretmenim

Merhametli ve şefkatlisin
Çok da disiplinlisin
Sensin bize harf öğretene
İyi ki varsın öğretmenim

Neşe dolu öğretmenim
Bize hayatı öğretene
Yıllar geçse de unutamam
İyi ki varsın öğretmenim

Murat BAKIR 6/B Sınıfı

TEKNOLOJİ

Teknolojiyi kullanalım, ama bilinçli
Fazla kullanırsak zarar ederiz
Zamanımız çok değerli
Kıymetini bilmeliyiz

Bilinçsiz kullanırsak teknolojiyi
Teknoloji bağımlısı olabiliriz
Sağlığımız çok değerli
Kıymetini bilmeliyiz

Dila ATAN 6/A Sınıfı

ANNE SEVGİSİ

Anne var ya anne bir tanedir
Seninle birlikte sevinip üzülendir
Senin kılına zarar gelse canı yanar
Seni karşılıksız sevendir

Birine bir şey söylersin
Küsüp gider, belki yüzüne bakmaz
Ama anne öyle değil
Seni karşılıksız sevendir

Zor zamanlarda yanında olur
Sana her zaman destek çıkar
Herkes gitse de o yanında kalır
Seni karşılıksız sevendir

Yaren ATAR 8/B Sınıfı

BUNLARI BİLİYOR MUYDUNUZ?

- Bal bozulmayan tek gıdadır.
- Üzüm mikrodalga fırında patlar.
- İnsan yılda en az 1460 rüya görür.
- İçtiğimiz sular 3 milyar yaşındadır.
- Karıncalar iki hafta su altında yaşayabilir.
- İnsan kalbi dakikada 60-80 defa çarpar.
- "Pi" sayısının bir milyarını rakamı 9'dur.
- Dünyada insanlardan daha çok tavuk var.
- Venüs saat yönünde dönen tek gezegendir.
- İnsanın kalça kemiği betondan daha sağlamdır.
- Hiçbir kağıt 7 defadan fazla 2'ye katlanamaz.
- Sabahları elma kahveden daha fazla uykunuzu açar.
- Einstein 9 yaşından sonra akıcı konuşmaya başladı. Aile onda zihin geriliği olduğunu bile düşündü.
- Salatalığın yüzde 96'sı sudur.
- Atların kırılan kemikleri geri kaynamaz. Ayağı kırılan atların hayatı da biter.
- Güneş yerden 149 milyon 600 bin km. mesafededir. Hacmi yerden 1300 defa büyüktür.
- Satranç tarihinin en uzun oyunu 1950 yılında Mardel Plato'da yapılmış dünya satranç turnuvasında gerçekleşmiştir. Pilkin ve Çernyak arasında yapılan bu maç 22 saat devam etmiş ve 191. hamle sonrası berabere bitmiştir
- Dünyanın en kokulu camisi Tebriz şehrinde. Mescit inşa edilirken çamuruna misk kokusu ilave edilmiştir ve 600 sene geçmesine rağmen hala mescit misk kokmaktadır.

DÜNYADAN IŞIK FESTİVALLERİ

1. Avustralya'nın Sidney kentinde ilk olarak 2008 senesinde başlayan ve her yıl düzenlenen festival on sekiz gün sürmektedir. Festivalde kentin sembolü olan Sidney Opera Binası, Liman Köprüsü gibi yerlerde ışık gösterileri yapılıyor.

2. Japonya'nın Kobe kentinde her yıl aralık ayında düzenlenen ışık festivali iki hafta sürüyor. Festival, Kobe'de 1995 yılında yaşanan depremde hayatını kaybeden 6434 kişinin anısına düzenlenmektedir. Her yıl festival için üzerinde çok sayıda ampul bulunan bir yapı tasarlanmaktadır.

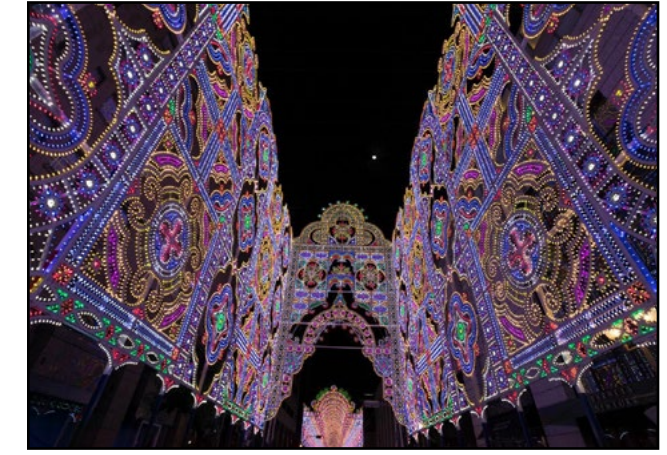
3. Almanya'nın Berlin kentinde her yıl düzenlenmekte olan ışık festivali on gün boyunca devam eder. Festivalde özellikle tarihi yerlerde, meydanlarda ve caddelerde ışık gösterileri düzenlenmektedir.

4. Işık festivallerinin düzenlendiği bir diğer yer ise Hollanda'nın Eindhoven şehri. Her yıl takvim yaprakları kasım ayını gösterdiğinde başlayan festivaller sekiz gün sürer. Bu kentte festival düzenlenmesinin sebebi, 1891 yılında Gerard Philips tarafından ampul fabrikası kurulmasını kutlamaktır.

5. Fransa'nın ikinci büyük şehri olan Lyon'da her yıl aralık ayında düzenlenen ve dört gün süren görsel festivalin kökenleri, 17. yüzyıla kadar uzanıyor. 1643 yılında veba salgını tüm Avrupa'yı etkisi altına almıştır. Bunun üzerine Lyon şehrini yönetenler Hz. Meryem'den şefaht isteyip onu yüceltmek için yeminler ederler. Aynı yılın 8 Aralık günü kimsenin hayatını kaybetmeden veba hastalığının şehri terk ettiği açıklanır. İnsanlar o günün akşamında pencerelerinde mumlar yakıp dualar ederler ve şehir o gece ışıltılı olur. Gelenek haline gelen ve günümüze kadar sürdürülmeye devam eden festivalde, gelişen teknolojiyle birlikte mumlar yerine ışıklar kullanılmaktadır.

Avustralya - Sidney

Japonya - Kobe

Almanya - Berlin

Hollanda - Eindhoven

Fransa - Lyon

BİLİME YÖN VEREN 12 MÜSLÜMAN BİLİM İNSANI

1- Ebu Yusuf Yakup Kindi

İlk İslam filozoflarından biri olarak kabul edilen Kindi, 801 yılında Irak'ın başkenti Bağdat'ta doğdu. Felsefe dışında matematik, mantık ve astronomi alanında da çalışmalar gerçekleştirdi. Yaklaşık 20 yıl boyunca gök cisimlerini inceleyen Kindi, incelemelerinden elde ettiği sonuçları Yıldızların Kanunu adlı eserinde bir araya getirdi. Bu eser başta Fransızca ve İngilizce olmak üzere birçok Avrupa diline tercüme edildi. Kindi'nin en önemli iki buluşundan biri Frekans Analizi, diğeri ise Kriptanaliz'dir.

2- Biruni

Biruni 973 yılında Özbekistan'da dünyaya geldi. Güneşin yüksekliğini ve dünyanın yarı çapını ölçen ilk bilim insanı olan Biruni, matematik ve tıp alanında da birçok eser verdi. En çok okunan ve yabancı dillere çevrilen eseri "Kitâbü'l-Cemâhir fî Mâ'rifet-i Cevâ-hir"dir.

3- İbn Nefis:

1210 yılında Irak'ın Şam kentinde doğan İbn nefis, hem kılcal damarları hem de pulmoner dolaşımı keşfetmiştir.

4- Ömer Hayyam:

Daha çok kaleme aldığı rubaileri ile bilinen Ömer Hayyam, aynı zamanda Pascal üçgenini ilk bulan bilim insanıdır.

5- İbn-i Heysem

Göz ışın kuramını bulup geliştiren İbn-i Heysem 10. yüzyılın en önemli bilim insanlarından biri kabul edilmektedir.

6- El Cezeri

Sibernetik alanının en büyük dâhisi olarak kabul edilen, fizikçi, robot ve matris ustası Cezerî, Cizre'de doğup yine orada ölmüştür. Cizre ve Diyarbakır bölgesinde yaşamış olan ve dünya literatüründe de çok önemli bir yere sahip olan bu bilim insanı, yaklaşık 50 mekanik cihazı ve bunların nasıl inşa edileceğine dair talimatları tanımladı. Bunlar arasında daha çok "filli su saati" icadıyla tanınır.

7- İdrisi

Yedi asır önce bugünkü haline çok benzeyen dünya haritası çizilmiştir.

8- Uluğ Bey

Uluğ Bey, Semerkant'ta bir medrese ve bir de rasathane yaptırmıştır. Kadızade Rumi bu medreseye başkanlık etmiştir. Rasathane için yörede bulunan tüm mühendis, âlim ve ustaları Semerkant'a çağırmıştır. Kendisi için de bu rasathanede bir oda yaptırarak tüm duvar ve tavanları gök cisimlerinin manzaralarıyla ve resimleriyle süsletmişti. Rasathanenin yapım ve rasat aletleri için hiçbir harcamadan kaçınmamıştır. Bu gözlemevinde yapılan gözlemler, ancak on iki yılda bitirilebilmiştir.

9- İbni Sina

Tıp dünyasının babası olarak bilinir. Eserleri 600 yıl boyunca Avrupa üniversitelerinde ders kitabı olarak okutulmuştur. Avrupa'da Avicenna adıyla tanınır.

10- Kadızade Rumi

Yaşadığı asrın en önemli matematik ve astronomi bilginlerindedir. Fizik kurallarını astronomiye uyarlamıştır. Uluğ Bey'e hocalık ve yol göstericilik yapmış; Uluğ Bey'in Astronomi Cetvellerinin hazırlanmasında büyük hizmeti geçmiştir. Uluğ Bey Medresesi'nde Ali Kuşçu'yu yetiştirmiştir.

11- Kambur Vesim

Osmanlı doktorluğunu olgunluğa götürmekte büyük hizmeti olan Abbas Vesim Efendi'nin kişisel deneyimleri ile verem hakkında en son keşiflere yakın araştırma ve incelemeleri vardır. Veremi tanımlaması ve mikrop hakkındaki görüşleriyle tanınır. Tıbbi iyice anlayabilmek için fizik, mekanik ve deneysel kimyayı da bilmenin gerekli olduğunu savunurdu. Bu konuda "Tıbb-ı Cedid-i Kimyevi" adlı bir eser yazdı.

12- Piri Reis

Osmanlı Devleti'nin en parlak döneminde yaşamış ünlü Türk denizcisi, haritacı ve coğrafyacısıdır. Ceylan derisi üzerine çizdiği Dünya haritasını 1517'de Yavuz Sultan Selim'e takdim etmiştir. Bu haritada İspanya, Portekiz ve Batı Afrika kıyıları ile Amerika kıtasının doğu kıyılarını göstermiştir. Bu haritayı çizerken faydalandığı haritalara göre hataları azdır ve çizimleri günümüz haritalarına çok yakındır. 1528'de çizdiği ikinci Dünya haritasında ise Kuzey ve Orta Amerika kıyılarını da göstermektedir.

SPOR NEDİR?

Spor, vücudumuzun gücünü artıran, melekemizi geliştiren, aynı zamanda eğlendiren, hoş vakit geçirten işlerdir. Denizcilik, avcılık, binicilik, kayak, futbol, tenis, atletizm, güreş hep sporun çeşitli kollarından biridir. İnsanlar çok eski çağlardan beri spor yaparlar. Eski Yunanlılar güreşirler, yarış ederler, atletizm oyunları düzenlerlerdi. Yüksek atlamak, disk atmak o çağlarda gençlerin çok sevdikleri sporlardandı. Dört yılda bir büyük spor şenlikleri yapılır, bu şenliklerde sporcular birbirleriyle boy ölçüşürlerdi. Eski Roma'da da spora büyük önem verilirdi. Yalnız, Romalılar'ın spor yapmaktaki amaçları gençleri savaşa hazırlamaktı. Gençler ata binerler, aralarında tahtadan kılıçlarla savaş talimleri yaparlar, yüzerler, ağırlık kaldırırlardı. Ortaçağ'da da spora, gençleri savaşa hazırlamak bakımından önem verildi. Ancak, daha çok, asillerin çocukları spor yapıyordu. Bu da ata binmek, kılıç kullanmak, ava çıkmaktan ibaretti. Türkler arasında da spor çok yaygındı. Türklerin ulusal sporu olan atçılıkla güreşin çok eski bir geçmişi vardır. Ata binmekte, kılıç kullanmakta, ok atmakta, güreş tutmakta üzerine olmayan Türkler bu üstünlüklerini uzun idmanlarla kazanırlar, gençlere da öğreterek bu üstünlüğün babadan oğula geçmesini sağlardı. Bugünkü anlamı ile spor ancak XIX. yüzyılın ikinci yarısında başladı. Modern Olimpiyat Oyunları'nın düzenlenmesiyle gençler arasında spor hevesi canlandı. Kulüpler kuruldu, takımlar meydana getirildi, yarışmalar düzenlendi. Bugün uluslararası yakınlaşmalarda spor karşılaşmalarının büyük önemi vardır. Belirli aralarla düzenlenen spor karşılaşmaları dünya gençlerini birbirine kaynaştırır, aralarında efendice savaşma ruhunu geliştirir. Bugünkü gençliğin günlük hayatında sporun önemi çok büyüktür. Başta futbolla boks olmak üzere bazı sporların çok seyirci toplaması maçlarda büyük paraların kazanılmasını sağladığından, birçokları sporu para karşılığında yapmaya başlamışlardır. Bir sporu meslek edinerek para karşılığında yapan sporculara «profesyonel sporcu» denir. "Amatör sporcu" ise, sporu sırf spor yapmış olmak için yapan, bundan her hangi bir gelir beklemeyen kimselerdir. Amatör sporculara ödül olarak kupa, madalya, şilt vs. verilir. Bu gibi sporlarda amatör ve profesyonel sporcuların yapacakları karşılaşmalar birbirinden ayrılmıştır.

Çeşitli Sporlar

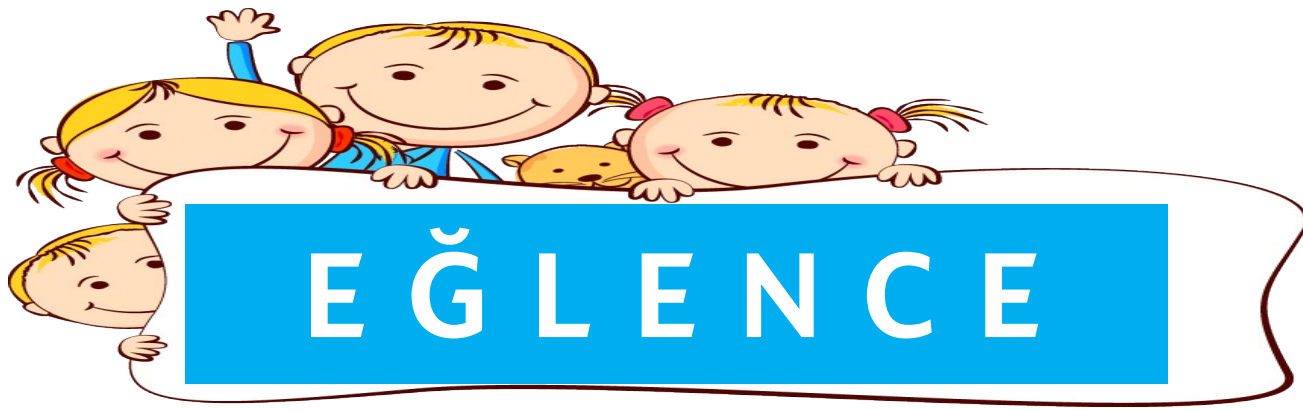
Sporun pek çok çeşitleri vardır. Bunların arasında bazıları takım halinde, bazıları da tek kişi olarak yapılır. Futbol, basketbol, beyzbol, hokey, polo, rugby, kürek gibi sporlar takım sporlarıdır; ancak birkaç kişinin bir araya gelmesiyle ortaya çıkan takımla oynanabilir. Bu gibi sporlarda oyuncuların takım arkadaşlarına yardım etmesi şarttır. Kazanılan zafer tek bir kişinin değil, bütün takımındır.

Bisiklet sporu, atletizm, binicilik, okçuluk, yelkencilik, eskrim, balıkçılık, golf, boks, güreş, yüzme, tenis, masa tenisi ve avcılık ise ferdî sporlardır. Avcılık, balıkçılık, binicilik tek başına yapılırsa da, güreş, boks, masa tenisi gibi sporlar daha çok oyun sayıldığı için ancak karşıda ikinci bir oyuncu olduğu zaman oynanabilir. Bunun gibi, bu oyuncuların birkaçı bir araya getirilip takım kurularak ferdî sporlarda da takım karşılaşmaları yapılabilir.

Modern ülkelerin eğitim müesseselerinde spora, spor temaslarına büyük önem verilir. Okullarda voleybol, basketbol, futbol, tenis, atletizm gibi sporlar yapılır. Okul takımları arasında yapılan karşılaşmalar en üstün takımı ortaya çıkarır. Ayrıca büyük şehirlerin birçok semtlerinde gençler, aralarında toplanarak, spor kulüpleri kurarlar. Büyük kulüpler birkaç spor kolunda birden faaliyet gösterir. Bunun gibi yalnız futbol, yalnız yelkencilik, yalnız bisiklet, yalnız binicilik kollarında faaliyet gösteren spor kulüpleri de vardır.

Sporcu Ruhunu

Sporcu, zorluklardan yılmaz, hattâ güdükleri yenmeyi kendine zevk bilir. Bu bakımdan, zor işlere girişmekten kaçınmayan, en büyük güçlükleri yenmek için zevkle çalışan kimselerde bir «sporcu ruhu» vardır. Bundan dolayı, spor insana hayatta başarıyı sağlayan, savaşmayı seven, işin kolay tarafına kaçmayan bir ruh aşılır. Öte yandan, takım halinde çalışan sporcular, buldukları topluluk uğruna, kendi kişiliklerinden fedakârlık etmeyi öğrenirler, böylece, toplum için çalışmanın zevkini alırlar. Onlarda amaç, kendileri için değil, bağlı bulunduğu topluluğun başarısıdır.

EĞLENCE

KELİME BULMACA

O	S	A	M	Y	A	Ğ	M	U	R
Ç	A	T	K	K	L	B	S	S	B
Z	Ç	Ğ	G	İ	A	S	O	K	İ
D	O	Ğ	A	T	Z	Z	L	S	M
Ş	İ	M	A	A	Ç	K	U	Ş	E
Ö	T	U	Ü	P	İ	B	C	D	Ş
M	Ü	Z	İ	K	K	D	A	N	E
J	C	B	F	H	O	P	N	K	K
K	A	A	O	C	L	Y	Ç	Y	K
L	F	B	V	Ç	A	V	Z	S	Ö
M	A	L	A	F	T	J	U	S	Ğ
N	R	İ	M	K	A	L	E	M	J
O	V	F	A	R	H	Y	P	Z	Z
O	R	M	A	N	P	H	Ö	T	R

SOLUCAN - ORMAN - DOĞA - YAĞMUR - EŞEK - OVA - MÜZİK - ÇİKOLATA - KİTAP - KALEM

3	6	18
7	14	42
15	30	A

ÖRÜNTÜ SORUSU

Şekildeki sayılar soldan sağa doğru belli bir kurala göre yazılmıştır. A yerine hangi sayı gelmelidir?

Cevap: 90

EĞLENCE

BİLMECELER

1. Yemeğin başı, hastanın aşıdır.
2. İnci gibi dişlerim, odunları dişlerim.
3. Kıştan kaçmaz, yaprağı uçmaz.
4. Gökte gördüm bir köprü, rengi var yedi türlü.
5. Pişirirsen aş olur, pişirmezsen kuş olur.
6. Eli var ayağı yok, karnı yarık canı yok.
7. İçi ateş dışı taş, yarı kuru yarı yaş.
8. Ağız var odun yutar, bacası var duman tüter.
9. Bakınca görünüşün, kaçınca silinirsin.
10. Dışı var içi yok, tekme atılır suçu yok.
11. Çarşıdan aldım kapkara, evde kırmızılaştı maskara.
12. Ağız vardır konuşmaz, yatağı vardır hiç uyumaz.
13. Ak saray içinde sarı sultan.
14. Ben giderim o gider, içimde tık tık eder.
15. Her şeyi görür, kendisini göremez.

	5	

Zeka Oyunu

Aynı satırdaki, aynı sütundaki ve çapraz kutulardaki rakamları topladığınız zaman 15 sonucunu verecek şekilde 1'den 9'a kadar bütün rakamları yalnızca bir kez kullanarak kutulara yerleştiriniz.

Bilmecelerin Cevapları: 1.ÇORBA-2.TEŞTERE-3.ÇAM AĞACI-4.GÖKKUŞAĞI-5.YUMURTA-6.CEKET-7.DÜNYA-8.SOBA-9.AYNA-10.TOP-11.KÖMÜR-12.AKARSU-13.YUMURTA-14.KALP-15.GÖZ

YIĞİTLER İLK VE ORTAOKULU AYLIK DERGİSİ

İLETİŞİM

☎ Telefon: +90 426 523 11 11

🌐 Web Adresi: yigitleroo12.meb.k12.tr

✉ E-Posta Adresi: 727213@meb.gov.tr

BİZİ TAKİP EDİN

🐦 Twitter: @yigitler_12

📷 Instagram: @yigitler_ilkogretim

▶ Youtube: Yiğitler İlk-Ortaokulu